

Cuprins

Cuvântul autorilor	13
Capitolul 1. Introducere în instituția afacerilor	
Secțiunea 1. Ce este afacerea ?	15
1.1. Domeniul afacerii	15
1.2. Principiile de bază în afaceri	16
1.3. Strategiile folosite în afaceri.....	17
1.4. Categoriile și tipurile de strategii utilizate în afaceri.....	18
1.5. Etapele derulării afacerii.....	19
1.6. Caracteristicile unei afaceri	19
Secțiunea a 2-a. Lansarea unei afaceri.....	22
2.1. Principalele modalități de demarare a unei afaceri	22
2.2. Amplasarea afacerii (locația afacerii).....	24
2.3. Planul de afaceri.....	24
2.4. Etapele proiectării unei afaceri.....	26
2.5. Partenerii în afacere.....	26
Capitolul 2. Noțiunea, norma și raportul juridic de drept al afacerilor	
Secțiunea 1. Considerentele apariției dreptului afacerilor	29
1.1. Necesitatea studierii normelor juridice de drept al afacerilor.....	29
1.2. Reglementările de drept public și de drept privat ale dreptului afacerilor	32
Secțiunea a 2 -a. Noțiunea, norma și raportul juridic de drept al afacerilor.....	33
2.1. Noțiunea dreptului afacerilor	33
2.2. Asemănări și deosebiri între dreptul afacerilor și principalele ramuri ale dreptului privat românesc.....	35
Capitolul 3. Principiile și izvoarele dreptului afacerilor	
Secțiunea 1. Principiile dreptului afacerilor	37
1.1. Principiul libertății comerțului	37
1.2. Principiul concurenței loiale	38
1.3. Principiul egalității juridice a părților.....	39
1.4. Principiul libertății convențiilor	39
1.5. Principiul puterii de lege a contractelor între părțile contractante.....	40
1.6. Principiul bunei-credințe.....	40
1.7. Alte principii întâlnite în sfera dreptului afacerilor	40
Secțiunea a 2-a. Izvoarele dreptului afacerilor.....	41
2.1. Izvoarele normative	41
2.2. Izvoarele interpretative.....	43

Capitolul 4. Raportul juridic de drept al afacerilor	
Secțiunea 1. Subiecții raportului juridic de drept al afacerilor.....	47
1.1. Persoanele fizice și juridice de drept public și privat care pot avea calitatea de subiect al raportului juridic de drept al afacerilor	47
Secțiunea a 2-a. Conținutul raportului juridic de drept al afacerilor	65
2.1. Drepturile subiective și obligațiile corelative ale subiecților raportului juridic de drept al afacerilor.....	65
2.2. Drepturile subiective și clasificarea lor	66
2.3. Obligațiile corelative ce revin subiecților raportului juridic de drept al afacerilor	68
Secțiunea a 3-a. Obiectul raportului juridic de drept al afacerilor	71
3.1. Noțiunea obiectului raportului juridic de drept al afacerilor	71
3.2. Relații care au calitate de obiect al raporturilor juridice de drept al afacerilor	72
Capitolul 5. Instituția societăților comerciale	
Secțiunea 1. Noțiunea și reglementarea juridică a societăților comerciale	75
1.1. Societatea comercială, subiect al raporturilor juridice comerciale	75
1.2. Delimitarea societății comerciale de societatea civilă	76
1.3. Reglementarea juridică a societăților comerciale	77
Secțiunea a 2-a. Contractul de societate și elementele sale specifice.....	79
2.1. Aportul asociaților	79
2.2. Capitalul social și patrimoniul societății	82
2.2.1. Capitalul social	82
2.2.2. Patrimoniul societății.....	84
2.3. Regimul juridic al bunurilor constituite cu titlu de aport	85
2.4. Împărțirea profitului.....	85
2.4.1. Condițiile de repartizare a profitului	86
2.4.2. Plata dividendelor	87
Secțiunea a 3-a. Societățile comerciale și clasificarea lor	88
3.1. Formele societății comerciale reglementate de Legea nr. 31/ 1990.....	88
3.2. Clasificarea societăților comerciale.....	89
3.2.1. Criteriul naturii societății.....	89
3.2.2. Criteriul întinderii răspunderii asociaților.....	90
3.2.3. Criteriul împărțirii capitalului social.....	90
3.2.4. Criteriul posibilității emiterii unor titluri de valoare	90
Secțiunea a 4-a. Constituirea societăților comerciale	91
4.1. Actele constitutive ale societății comerciale	91
4.1.1. Contractul de societate.....	91
Secțiunea a 5-a. Formalitățile necesare constituirii societăților comerciale	98
5.1. Întocmirea actelor constitutive.....	98
5.1.1. Precizări prealabile	98
5.1.2. Efectele întocmirii actelor constitutive asupra viitoarei societăți comerciale	98
5.2. Înmatricularea și autorizarea funcționării societății.....	99
5.2.1. Cererea de înmatriculare (înregistrare) a societății	99
5.2.2. Soluționarea cererii de înmatriculare a societății comerciale	100
5.2.3. Soluțiile pronunțate	100
5.3. Certificatul de înregistrare.....	101

5.4. Publicitatea privind constituirea societății comerciale.....	101
Secțiunea a 6-a. Înființarea sucursalelor și filialelor societăților comerciale	102
6.1. Regimul juridic al sucursalelor și filialelor	102
6.1.1. Sucursala.....	102
6.1.2. Filiala	102
6.1.3. Condițiile necesare înființării sucursalelor	103
Secțiunea a 7-a. Personalitatea juridică a societății comerciale.....	104
7.1. Atributele de identificare ale societății.....	104
Secțiunea a 8-a. Funcționarea societăților comerciale	106
8.1. Adunarea Generală	107
8.1.1. Clasificarea Adunărilor Generale.....	107
8.2. Adoptarea hotărârilor A.G.A.....	110
8.3. Anularea hotărârilor Adunării Generale	111
Secțiunea a 9-a. Administrarea și conducerea societății comerciale	112
9.1. Calitatea de administrator.....	113
9.2. Desemnarea administratorilor societății.....	114
9.3. Încetarea funcției de administrator	118
9.4. Răspunderea administratorilor	120
Secțiunea a 10-a. Controlul gestiunii societăților comerciale	120
10.1. Cenzorii societății	120
10.2. Auditorii financiari.....	122
Capitolul 6. Insolvența	
Secțiunea 1. Categoriile debitorilor cărora li se aplică insolvența.....	125
1.1. Procedura generală și cea simplificată a insolvenței.....	125
1.2. Participanții la procedura insolvenței.....	129
1.3. Demararea procedurii insolvenței.....	134
1.4. Reorganizarea judiciară și falimentul debitorului insolvent	141
Secțiunea a 2-a. Măsurile premergătoare lichidării	143
2.1. Sigilarea bunurilor debitorului	143
2.2. Efectuarea lichidării	144
2.3. Închiderea procedurii insolvenței.....	145
2.4. Răspunderea membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvent.....	146
Capitolul 7. Comerțul electronic, dobânda și mijloacele de probă în dreptul comercial	
Secțiunea 1. Comerțul electronic.....	150
1.1. Încheierea contractelor comerciale prin mijloace electronice.....	150
1.2. Regulile speciale privind încheierea contractelor la distanță	150
1.3. Regulile specifice comerțului electronic	150
Secțiunea a 2-a. Regimul juridic al dobânzilor	151
2.1. Noțiunea de dobândă.....	151
2.2. Curgerea de drept a dobânzilor în obligațiile comerciale	152
2.3. Dobânda legală	153
2.4. Dobânda convențională.....	154
2.5. Regimul juridic al dobânzilor în cazul obligațiilor ce nu au ca obiect plata unor sume de bani	154
2.6. Anatocismul și plata anticipată a dobânzilor	155
2.7. Corelația dintre dobânzi, daune-interese și penalități	155

Secțiunea a 3-a. Mijloacele de probă folosite în raporturile comerciale.....	157
3.1. Proba prin înscrisuri.....	157
3.2. Proba cu martori.....	158
3.3. Raportul de expertiză.....	158
3.4. Facturile acceptate.....	158
3.5. Corespondența comercială.....	159
3.6. Telegramele.....	159
3.7. Mijloacele moderne de comunicare și valoarea lor probatorie în raporturile comerciale.....	159
3.8. Registrele comerciale.....	160
Capitolul 8. Contractele în dreptul afacerilor	
Secțiunea 1. Noțiunea și clasificarea contractelor.....	163
1.1. Noțiunea, clasificarea și reglementarea contractelor conform Codului civil român.....	163
Secțiunea a 2-a. Contractul comercial de vânzare-cumpărare.....	164
2.1. Noțiunea și caracterele specifice contractului comercial de vânzare-cumpărare.....	164
2.2. Scopul și obiectul vânzării-cumpărării comerciale.....	166
2.3. Predarea bunurilor și transmiterea proprietății.....	168
2.3.1. Transmiterea proprietății.....	169
2.4. Transmiterea riscurilor pieirii bunurilor.....	170
2.5. Prețul vânzării.....	171
2.5.1. Locul și data plății prețului.....	173
2.5.2. Sancțiunea neplății prețului.....	173
2.6. Răspunderea pentru viciile lucrului vândut.....	174
Secțiunea a 3-a. Contractul de furnizare.....	181
3.1. Noțiunea, reglementarea și caracterele juridice ale contractului de furnizare.....	181
3.2. Obligațiile furnizorului.....	183
3.3. Obligațiile beneficiarului.....	186
3.5. Încetarea contractului de furnizare.....	187
Art. 1. OBIECTUL CONTRACTULUI.....	188
Art. 2. DURATA CONTRACTULUI.....	188
Art. 3. PREȚUL CONTRACTULUI. CONDIȚII DE PLATĂ.....	188
Secțiunea a 4-a. Contractul de comision.....	189
4.1. Noțiunea și reglementarea contractului de comision.....	189
4.2. Asemănări și deosebiri între contractul de comision și contractul de mandat.....	190
4.3. Forma și proba contractului de comision.....	191
4.4. Părțile contractului de comision.....	191
4.4.1. Capacitatea părților.....	191
4.4.2. Consimțământul părților.....	192
4.5. Obligațiile părților contractului de comision.....	192
4.5.1. Obligațiile comisionarului.....	192
4.5.2. Obligațiile comitentului.....	193
4.5.3. Efectele executării contractului de comision față de terți.....	195
4.6. Încetarea contractului de comision.....	195

Secțiunea a 5-a. Contractul de consignație.....	197
5.1. Noțiunea și reglementarea contractului de consignație	197
5.3.1. Obligațiile consignantului	199
5.3.2. Obligațiile consignatarului.....	201
5.4. Încetarea contractului de consignație	202
Secțiunea a 6-a. Contractul de asociere în participație.....	204
6.1. Noțiune și reglementarea contractului de asociere în participație.....	204
6.2. Particularitățile contractului de asociere în participație.....	205
6.3. Caracterele juridice ale contractului de asociere în participație	206
6.4. Principiile asocierii în participație	207
6.5. Părțile contractului de asociere în participație.....	208
6.6. Efectele contractului de asociere în participație în raporturile dintre asociați.....	208
6.7. Încetarea contractului de asociere în participație.....	210
Secțiunea a 7-a. Contractul de franciză	212
7.1. Noțiunea, reglementarea și caracterele juridice ale contractului de franciză....	212
7.2. Părțile și obiectul francizei.....	213
7.3. Formele francizei.....	214
7.4. Încheierea contractului de franciză.....	215
7.5. Efectele contractului de franciză	218
7.6. Încetarea contractului de franciză	220
Secțiunea a 8-a. Contractul de leasing	226
8.1. Noțiune și reglementare	226
8.2. Caracterele juridice ale contractului de leasing.....	226
8.3. Părțile contractului de leasing.....	228
8.4. Delimitarea contractului de leasing de alte contracte	228
8.5. Categoriile de leasing.....	229
8.6. Obiectul contractului de leasing	231
8.7. Conținutul contractului.....	231
8.8. Efectele contractului de leasing	234
8.9. Încetarea contractului de leasing.....	239
Capitolul 9. Răspunderea penală a persoanei juridice	
Secțiunea 1. Instituția persoanei juridice.....	245
1.1. Noțiunea persoanei juridice și răspunderea juridică a acesteia.....	245
1.2. Dispozițiile prevăzute în legea penală privind persoana juridică	246
Secțiunea a 2-a. Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice.....	250
2.1. Aspecte procedurale	250
2.2. Competența de cercetare și soluționare a cauzei.....	250
2.3. Măsuri preventive	251
2.4. Punerea în executare a pedepsei amenzii	253
2.5. Instanța de judecată poate aplica persoanei juridice, pe lângă pedeapsa principală (amenda), una sau mai multe pedepse complementare prevăzute de lege	253
Bibliografie	279

Cuvântul autorilor

Trăim într-o eră a vitezei, în care toate domeniile de activitate au parte de mari schimbări datorate infuziei de capital în cercetare și aplicării noilor tehnologii în toate domeniile existenței și activității umane.

Cercetarea a avut și are un rol deosebit de important în domeniul juridic. Până nu de mult, se știa că dreptul are cele două părți componente, *public* și *privat*, distincte și delimitate juridic prin norme juridice cu trăsături caracteristice, cu subiecți care pot participa doar la raporturi juridice distincte. Astfel, norma juridică de drept public, cu caracterul ei imperativ, reglementa strict raporturi juridice la care participau statul, guvernul, instituțiile statului, instituțiile administrației publice centrale și locale etc., iar relația subiecților era una de subordonare juridică. La raporturile juridice de drept al afacerilor participă subiecți de drept public sau de drept privat, aflați la nivel de egalitate juridică, iar statul, guvernul și instituțiile statului participă ca simpli participanți la raporturile juridice, fără a profita de poziția lor socială și fără a-și subordona juridic ceilalți subiecți participanți. Trăim într-o epocă a marilor schimbări în toate domeniile existenței și activității oamenilor. Această stare de fapt se regăsește și în domeniul producției și al schimburilor de mărfuri, al contractelor care, tot mai des, îmbracă elementul de extraneitate, al participării instituțiilor de drept public în raporturile comerciale, dar în regim de egalitate juridică cu ceilalți subiecți. Toate aceste schimbări au ca obiect transferul de tehnologie, invenții, inovații know-how etc. între parteneri aflați în state sau pe continente diferite, utilizând tehnologie video, digitală și I. T. de nouă generație. Datorită vitezei cu care se propagă oferta de comercializare a bunurilor și se încheie contractele¹, a numărului mare de persoane fizice și juridice² care au calitate de subiecți ai raportului juridic de drept al afacerilor, calitatea de manager în domeniul comerțului incubă reale cunoștințe atât în domeniul economic, cât și în domeniul juridic. Iar pentru a fi stăpân pe situație managerul trebuie să cunoască cel puțin o limbă străină de circulație europeană și să dețină cunoștințe solide în domeniul I. T. Considerăm că prezenta lucrare va clarifica rolul dreptului afacerilor în

---

¹ De cele mai multe ori acestea sunt contracte electronice.

² De drept public și de drept privat.

dezvoltarea comerțului și, totodată, rolul statului și al instituțiilor acestuia în transferul de tehnologie, invenții, inovații know-how etc. între parteneri aflați în state sau pe continente diferite.

Autorii

Capitolul 1.

Introducere în instituția afacerilor

Secțiunea 1. Ce este afacerea ?

1.1. Domeniul afacerii

Afacerea reprezintă un domeniu unic care presupune:

- motivație profundă;
- finalitate complexă;
- investiție de profesionalism și creativitate;
- previziune realistă a efectelor sale;

În dicționare, AFACEREA este definită într-o viziune îngustă, subiectivă. Dicționarele de limba română editate până în 1989 definesc afacerea ca fiind:

- A) „specula” – „speculații”; „profit”;
- B) „acțiune importantă”; „îndeletnicire”; „treabă-ocupație”; „întreprindere cu rezultat favorabil”.

Dicționarele limbilor de circulație internațională sunt limitative, comparativ cu bogăția semantică a noțiunii, definind AFACEREA ca fiind:

- „interes” al întreprinzătorului;
- finalitatea de „a câștiga bani”;
- consecințe financiare ale activității, tranzacției, meseriei, ocupației (indiferent cum i-ar zice - „affaire”, „business”, „geshaft”).

Alte posibile definiții pentru AFACERE sunt:

1. un ansamblu de activități financiare, comerciale, industriale, în funcție de mediul în care acestea se desfășoară;
2. întreprindere;

3. activități comerciale în general (vânzare și cumpărare, producere de bunuri și servicii pentru comercializare, aranjamente comerciale, alte activități legate de distribuția mărfurilor).

Deci, noțiunea de AFACERE:

- exprimă concepția autorilor;
- tratează funcții, factori, etape, tipologii, conduite, stiluri, efecte ale afacerilor.

DEFINIȚII reprezentative:

Dan Popescu, în lucrarea sa *Comunicare și negociere în afaceri*¹, definește afacerea drept:

„Inițiativa unui întreprinzător, concretizată într-o relație contractuală și având o finalitate economico-financiară bine precizată, corespunzătoare unui anumit scop”.

Cu privire la elementele conceptuale ale afacerii, se impune precizarea că, la terminarea afacerii, nu trebuie să existe un singur câștigător, ci ambele părți trebuie să iasă în avantaj față de situația lor anterioară, chiar dacă acest avantaj înseamnă altceva pentru fiecare dintre parteneri. Indiferent de caracterul său, este important să se stabilească, cu suficientă precizie, care sunt etapele principale în derularea unei afaceri, forțele implicate în aceasta și, implicit, genurile de profit urmărite de parteneri și clienți, termenele esențiale, poziția și responsabilitățile managerilor, modul de soluționare a eventualelor litigii și de repetare a afacerii cu aceiași parteneri.

1.2. Principiile de bază în afaceri

Acestea pot reprezenta principiile care vor călăuzi întreaga activitate și care constituie concepția (în mare parte a autorului) în domeniul afacerilor.²

Theodore Levitt, matematician vestit, absolvent al Universității Harvard din Statele Unite ale Americii, a enunțat în acest sens următoarele **principii**:

1. a elabora obiective, strategii și planuri de acțiune clare, pe care să le revadă în mod sistematic, în funcție de context;
2. a produce și a livra bunuri/servicii pe care oamenii și le doresc;
3. a crea și a păstra o clientelă;
4. a realiza beneficii suficiente pentru a atrage potențiali investitori și a-i păstra pe cei existenți;
5. a oferi un sistem stimulativ de recompense materiale și morale care să mobilizeze resursele umane.

---

¹ Lucrare publicată la Editura Everest, București, 2001.

² O. Duță, D. M. Rădulescu, *Dreptul afacerilor*, Editura Universității București, 2020, p. 76.

În *Cartea afacerilor*, **Cristian Alexandrescu**¹ le face recomandări (cu caracter de principii) întreprinzătorilor în afaceri:

- Să înceapă o afacere în domeniul în care se pricepe cel mai bine;
- Să opteze pentru domeniul în care se pricepe cel mai bine;
- Să scurteze (pe cât posibil) ciclul investiție-profit, să câștige timp prin stabilirea priorităților, organizare eficientă, decizii rapide, evidențe complete;
- Să se individualizeze în raport cu ceilalți clienți din punct de vedere al calității, prețului, diversității sortimentale;
- Să evite rutina cu orice preț, să aducă elemente de noutate, de schimbare;
- Să intuiască măsura între prudență și risc;
- Să ruleze permanent capitalul financiar;
- Să fie în contact permanent cu piața, să simtă „pulsul afacerii”, să urmărească reacțiile cumpărătorilor;
- Să se poziționeze în centrul afacerii, să discearnă între soluții și să decidă;
- Să excludă sentimentalismul din relațiile interumane, să aplice criteriile obiective de angajare și promovare a personalului;
- Să-și propună ca prioritate dezvoltarea afacerii, dezvoltarea fiind șansa supraviețuirii afacerii.

1.3. Strategiile folosite în afaceri

Evaluarea unei strategii presupune definirea clară a obiectivelor pe care firma își propune să le realizeze, plecând de la poziția ei strategică într-un mediu economic dat.

Obiectivele privesc:

- productivitatea;
- profitul;
- marketingul;
- calitatea produselor/serviciilor;
- resursele umane;
- organizarea;
- decizia;
- motivația;
- responsabilitatea socială.

Și pot fi:

- majorarea cifrei de afaceri;
- majorarea profitului;
- pătrunderea pe unele piețe;
- diversificarea activității;
- stimularea motivației;
- formarea și specializarea resurselor umane.

---

¹ Cristian Alexandrescu, *Cartea afacerii*, Editura Everest, București, 2001, p. 78.